

Received: May 3, 2024

Revised: May 20, 2024

Accepted: June 12, 2024

การพัฒนาแนวทางการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ: กรณีศึกษา บริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกล่องกระดาษลูกฟูกแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

Developing guidelines for internal controls for inventory: a case study of a corrugated box production and distribution company in Bangkok

สุธิตา แสงวงศ์¹, อรสา อรามรัตน์²

Sutida Sangwong¹, Orasa Aramrattana²

หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี^{1,2}

Master of Accountancy program, Faculty of Accountancy, Thonburi University^{1,2}

sangwong.s2534@gmail.com¹, fbusosa@ku.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกล่องกระดาษลูกฟูกแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร 2) พัฒนาแนวทางการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกล่องกระดาษลูกฟูกแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนรวมทั้งสิ้น 31 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกชนิดข้อมูลตามกิจกรรมทางบัญชี อันได้แก่ ระบบบัญชีซื้อและจำหน่าย ระบบบัญชีขายและลูกหนี้ ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ และระบบบัญชีต้นทุนการผลิต ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษาในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับหลักการควบคุมภายในที่ดี เนื่องจากบริษัทยังไม่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน และไม่มีการจัดทำเอกสารทางบัญชีตลอดจนการจัดทำผังทางเดินเอกสารเพื่อใช้ในการควบคุมภายในแต่ละระบบอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้พบว่าสินค้าบางรายการได้เกิดการสูญหายระหว่างการจัดเก็บ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นส่งผลกระทบต่อระบบเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ และทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตัดสินใจเชิงบริหารและจัดหางบการเงินที่สมบูรณ์ได้ ผลการวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่การพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ ตลอดจนการออกแบบเอกสารทางการบัญชีให้กับบริษัทกรณีศึกษาที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้บริษัทกรณีศึกษาได้ข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือที่แท้จริง อีกทั้งผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้อมาช่วยในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน, สินค้าคงเหลือ, กระดาษลูกฟูก

Abstract

The objectives of this research are to 1) Study the problem of internal controls for inventory of a case study of a corrugated box production and distribution company in Bangkok. 2) Develop guidelines for internal control of inventories of a case study of a corrugated box production and distribution company in Bangkok. Semi-structured interviews were used to collect data from a total of

31 key informants. Analyze data by classifying data types according to accounting activities, including purchasing and payable accounting systems. Sales and receivable accounting system Inventory accounting system and production cost accounting system. The research results found that Operations according to the accounting system related to internal control of inventories of the current case study company are still not consistent with good internal control principles. This is because the company has not yet clearly divided duties and responsibilities. Moreover, there was no preparation of accounting documents as well as document flow charts for use in controlling each system appropriately and efficiently. It was found that some products were lost during storage. This problem affects the working capital system of the business and thus, it is unable to use that information to make managerial decisions and prepare complete financial statements. The results of this research led to the development of guidelines for internal control of inventories As well as designing accounting documents for case study companies that are necessary for operations. In order for the case study company to obtain accurate and reliable accounting information. Makes you aware of information about actual inventories. Moreover, executives can use the information obtained to help plan, control, and make decisions efficiently.

Keywords: Internal control, Inventories, Corrugated paper

บทนำ

ในโลกปัจจุบันที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งของประเทศและของโลกล้วนเอื้ออำนวยให้เกิดการค้าอย่างเสรีที่มีผู้ค้าและผู้ขายเพิ่มมากขึ้น ทั้งช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ โดยกล่องลูกฟูกมีคุณสมบัติในการใช้งานได้หลากหลาย นอกเหนือจากการขนส่งสินค้าหรือการปกป้องสินค้าไม่ได้รับความเสียหายแล้ว กล่องลูกฟูกยังสามารถระบุรายละเอียดสินค้าภายในเพื่อสื่อสารกับลูกค้า ด้วยคุณสมบัติที่สามารถต้านทานต่อแรงกดกระแทกจากภายนอกทำให้มีการใช้กล่องลูกฟูกในการบรรจุสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ทีซีเอ็ม เปเปอร์บ็อกซ์, ม.ป.ป.) บรรจุก้นท์กล่องลูกฟูกจึงเป็นส่วนสำคัญในธุรกิจการขนส่งสินค้าอย่างเร่งด่วนของธุรกิจอีคอมเมิร์ซที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว ในช่วงปี พ.ศ. 2564-2565 ที่ผ่านมา ธุรกิจบรรจุก้นท์ของไทยเติบโตค่อนข้างดี เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ผู้บริโภคส่วนใหญ่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นส่วนตัว อาทิ ทำงานที่บ้าน ทานอาหารที่บ้าน ซื้อของออนไลน์ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนให้มีความต้องการใช้บรรจุก้นท์ประเภทต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้นธุรกิจบรรจุก้นท์กระดาษจึงได้รับผลดีจากแนวโน้มการค้าออนไลน์ (E-Commerce) ที่ยังคงเติบโตต่อเนื่อง (ธนาครทพารไทย ธนชาติ, 2566) โดยธุรกิจบรรจุก้นท์ในภาพรวมปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนนิติบุคคลดำเนินกิจการอยู่ 1,252 ราย ซึ่งเพิ่มจากปี 2565 จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.46 ซึ่งมีรายได้รวม 167,210.68 ล้านบาท และกำไรสุทธิ 5,131.68 ล้านบาท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2566)

ทั้งนี้บริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกล่องกระดาษลูกฟูกแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2555 มีทุนจดทะเบียน 6,000,000 บาท เป็นกิจการที่ผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกตามคำสั่งซื้อลูกค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งกิจการจะมุ่งเน้นการผลิตกล่องกระดาษที่สามารถทนทานต่อการใช้งาน มุ่งเน้นการผลิตงานอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละส่วนงาน ให้ความสำคัญและเหมาะสมกับการใช้งานของแต่ละประเภท จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของบริษัท พบว่า ที่ผ่านมาบริษัทยังไม่มีมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกัน

อย่างชัดเจน และไม่มีการจัดทำแผนผังทางเดินเอกสารเพื่อใช้ในการควบคุมภายใน เช่น แบ่งหน้าที่การทำงานของแต่ละแผนก การจัดทำเอกสาร และยังไม่มีการวางแนวทางการควบคุมภายในให้แต่ละระบบอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้พบว่าสินค้าบางรายการได้เกิดการสูญหายระหว่างการจัดเก็บ จากปัญหาดังกล่าวนั้นได้ส่งผลกระทบต่อระบบเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ ไม่สามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตัดสินใจในเชิงบริหารและจัดทำงานการเงินที่สมบูรณ์ อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในส่วนอื่น ๆ ดังนั้นระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับรายการสินค้าคงเหลือที่ไม่ถูกต้อง เช่น การทุจริต การสูญหาย เป็นต้น

การพัฒนาการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับรายการสินค้าคงเหลือที่ไม่ถูกต้อง โดยระบบบัญชีกับการควบคุมภายในขององค์กรจะต้องจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเอกสารทางการเงินจากฝ่ายต่างๆภายในกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทุจริต การรั่วไหลของสินค้าคงเหลือ การรักษาคุณภาพ และการหมุนเวียนของสินค้า เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานและเป็นหลักฐานประกอบบันทึกบัญชี และจัดทำรายงานทางการเงิน ถ้าองค์กรมีการจัดแบ่งส่วนงาน หน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระบบที่ได้วางไว้ ก็จะช่วยให้การรวบรวมข้อมูล เอกสารต่างๆสะดวกเป็นระบบ ถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมภายใน ดังนั้นระบบการควบคุมภายในจึงมีความสำคัญและความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบบัญชี ในการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบระบบบัญชี จึงต้องมีความรู้เรื่องระบบการควบคุมภายใน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบระบบบัญชีควบคู่กัน (จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2557) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ: กรณีศึกษา บริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกล่องกระดาษลูกฟูกแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือที่แท้จริง การจัดเก็บรักษาคุณภาพ และการหมุนเวียนของสินค้า อีกทั้งผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้มาช่วยในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้บริษัทกรณีศึกษามีแนวทางในการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือที่มีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีระบบ และเหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ
2. ทำให้ผู้บริหารของบริษัทกรณีศึกษาได้รับข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้อง รวดเร็วและน่าเชื่อถือ เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในเชิงบริหาร
3. ทำให้ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจมีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายกันสามารถนำการพัฒนาแนวทางการควบคุมภายในไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธุรกิจของตนได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารและพนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของ บริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกล่องกระดาษลูกฟูกแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงงาน 1 คน ผู้จัดการบัญชีการเงิน

1 คน พนักงานบัญชีการเงินรับ 2 คน พนักงานบัญชีการเงินจ่าย 2 คน ผู้จัดการการขายและการตลาด 1 คน พนักงานขาย 3 คน ผู้ช่วยการตลาด 1 คน ผู้ช่วยฝ่ายขาย 1 คน พนักงานจัดส่งสินค้าและเอกสาร 4 คน ผู้จัดการฝ่ายธุรการ 1 คน พนักงานธุรการทั่วไป 1 คน พนักงานฝ่ายบุคคล 1 คน ผู้จัดการฝ่ายผลิต 1 คน พนักงานผลิตสินค้า 5 คน พนักงานควบคุมคุณภาพ 2 คน พนักงานควบคุมคลังสินค้า 2 คน ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ 1 คน และพนักงานจัดซื้อ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน คือ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล (2) ข้อมูลทั่วไปของบริษัทผลิตและจัดจำหน่ายกระดาษลูกฟูก (3) การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีของบริษัทกรณีศึกษาในปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ระบบ ได้แก่ ระบบบัญชีซื้อและเจ้าหนี้ ระบบบัญชีขายและลูกหนี้ ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ และระบบบัญชีต้นทุนการผลิต เป็นต้น และ (4) ข้อคิดเห็นอื่นๆ ในพัฒนาแนวทางการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษา

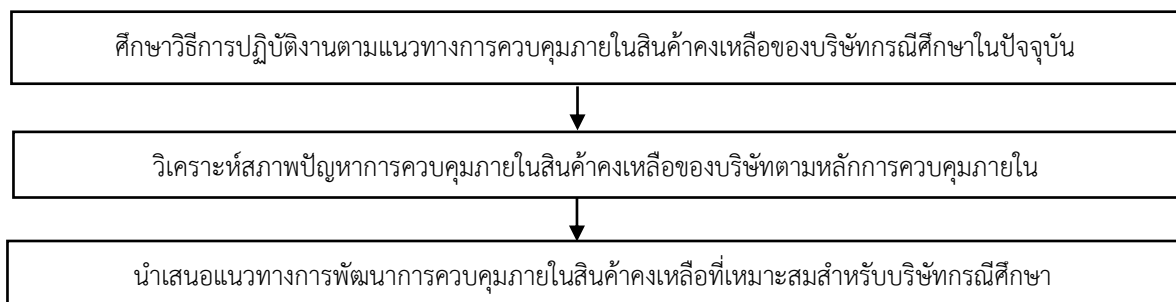
การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงจากการสัมภาษณ์ผ่านแบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 31 คน และการสังเกตการณ์ขั้นตอนการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังได้เก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งประกอบด้วย งานวิจัย วารสาร หนังสือหรือตำราทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเอกสารข้อมูลทางการบัญชี รายงานทางบัญชี แบบฟอร์มทางการบัญชีต่างๆ ของบริษัทกรณีศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ ของบริษัทกรณีศึกษา

การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บข้อมูล (Method Triangulation) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน และการตรวจสอบและเอกสารทางการบัญชีที่ผู้วิจัยได้มาจากผู้ปฏิบัติงานของบริษัทกรณีศึกษา โดยข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) โดยแยกชนิดตามกิจกรรมทางบัญชี อันได้แก่ ระบบบัญชีซื้อและเจ้าหนี้ ระบบบัญชีขายและลูกหนี้ ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ และระบบบัญชีต้นทุนการผลิต เพื่อพัฒนาการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษา

ขั้นตอนในการวิจัย

ภาพที่ 1 ขั้นตอนในการวิจัย

ผลการศึกษา

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์วิธีการปฏิบัติงานตามแนวทางการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษาในปัจจุบัน พร้อมนำเสนอแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามแต่ละระบบบัญชี ได้แก่ ระบบบัญชีซื้อและเจ้าหนี้ ระบบบัญชีขายและลูกหนี้ ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ และระบบบัญชีต้นทุนการผลิต ของบริษัทกรณีศึกษา โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1 - 4

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานระบบบัญชีซื้อและเจ้าหนี้ในปัจจุบัน

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
1. กิจกรรมการซื้อ	
1.1 ไม่มีการจัดทำใบขอซื้อ เนื่องจากพนักงานจะสั่งซื้อ โดยการบอกกล่าวเพียงเท่านั้น	1.1 ควรจัดทำใบขอซื้อ ในรูปแบบเอกสาร เพื่อจัดเก็บเข้าแฟ้มไว้เป็นหลักฐาน
1.2 แผนกจัดซื้อจะจดบันทึกลงในกระดาษ เนื่องจากไม่ค่อยมีการสั่งซื้อบ่อยครั้ง	1.2 ควรมีการจัดทำรายงานการขอซื้อ เพื่อช่วยควบคุมการขอซื้อในแต่ละครั้ง
2. กิจกรรมการจัดซื้อ	
2.1 มีการเลือกผู้ขาย โดยการเปรียบเทียบคุณภาพ ราคา และเงื่อนไขการจ่ายเงิน	2.1 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
2.2 แผนกจัดซื้อจะแจ้งให้ผู้บริหารรับทราบและขออนุมัติสั่งซื้อ แต่ไม่มีแบบฟอร์มใบขอซื้อเซ็นให้อนุมัติ	2.2 ควรให้ผู้บริหารเซ็นชื่อในใบขอซื้อทุกครั้งที่มีการขอซื้อสินค้า
2.3 ทางแผนกจัดซื้อไม่มีการจัดทำใบสั่งซื้อในรูปแบบเอกสาร	2.3 ควรจัดทำใบสั่งซื้อ ในรูปแบบเอกสาร เพื่อจัดเก็บเข้าแฟ้มไว้เป็นหลักฐาน
2.4 มีการส่งอีเมลและโทรศัพท์ไปยังผู้ขายเพื่อสั่งซื้อสินค้า	2.4 ควรมีเอกสารส่งไปยืนยันให้ทางผู้ขาย เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการสั่งซื้อ
2.5 ไม่มีการสรุปรายงานสั่งซื้อ ในรูปแบบเอกสาร	2.5 ควรจัดทำสรุปรายงานสั่งซื้อ เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบย้อนหลัง
3. กิจกรรมการรับสินค้าและจัดเก็บสินค้า	
3.1 มีการตรวจสอบและตรวจนับสินค้าตามใบส่งของ/ใบกำกับภาษี ของบริษัทผู้ขาย	3.1 ควรนำใบสั่งซื้อมาเปรียบเทียบกับใบส่งของ/ใบกำกับภาษี
3.2 ไม่มีการจัดทำใบรับสินค้าเนื่องจากไม่ค่อยมีการสั่งซื้อบ่อยครั้ง	3.2 ควรจัดทำใบรับสินค้า เพื่อเป็นหลักฐานในการรับสินค้าแต่ละครั้ง และแจ้งแผนกอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ
3.3 มีการตรวจนับสินค้าและจดบันทึกใส่กระดาษ แต่ไม่ได้มีแบบฟอร์ม เอกสาร	3.3 ควรจัดทำสรุปรายงานสินค้าในรูปแบบเอกสาร เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานและให้ทราบสินค้าคงเหลือปัจจุบันได้
4. กิจกรรมการจ่ายเงิน	
4.1 มีการตรวจสอบใบเรียกเก็บเงินจำนวนเงิน และจำนวนสินค้า	4.1 ควรตรวจสอบใบเรียกเก็บเงินเทียบกับใบส่งของ/ใบกำกับภาษี
4.2 มีการจัดทำใบสำคัญจ่ายและบันทึกเจ้าหนี้ลงในไฟล์ Excel ทุกครั้ง หลังจากได้รับใบวางบิลจากผู้ขาย	4.2 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
4.3 แผนการเงินจะมีการเตรียมทำเช็คจ่ายให้ผู้ขายและถ่ายสำเนาหน้าเช็คทุกครั้ง หลังจากนั้นจะจัดทำทะเบียนคุมเช็คจ่าย	4.3 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
4.4 ทางบริษัทมีการทำทะเบียนคุมเช็คจ่าย แต่ไม่ได้มีการทำสรุปรายงานจ่ายเงิน ในส่วนการโอนเงินหรือจ่ายเงินสด	4.4 ควรจัดทำสรุปรายงานจ่ายเงิน เพื่อใช้ตรวจสอบเงินสดและกระทบยอดกับรายการบัญชีธนาคาร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานระบบบัญชีขายและลูกหนี้ในปัจจุบัน

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
1. กิจกรรมการรับคำสั่งซื้อ	
1.1 รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าผ่านทางโทรศัพท์หรืออีเมล ไม่มีเอกสารยืนยัน การรับคำสั่งซื้อ	1.1 ควรจัดทำใบรับคำสั่งซื้อสินค้า เพื่อเป็นหลักฐานในการยืนยันรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า
1.2 แผนกขายจะสอบถามแผนกคลังสินค้าว่ามีสินค้าที่ลูกค้าสั่งมาเพียงพอหรือไม่	1.2 แผนกคลังสินค้าควรจัดทำรายงานสินค้าคงเหลือส่งให้แผนกขายเพื่อทราบปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในคลัง
1.3 แผนกบัญชีมีการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ถ้าไม่อนุมัติแผนกบัญชีจะแจ้ง แผนกขายให้ทราบ	1.3 ควรส่งใบรับคำสั่งซื้อให้แผนกบัญชีเซ็นอนุมัติเป็นในรูปแบบเอกสาร เพื่อเป็นหลักฐานในการอนุมัติสินเชื่อ
1.4 แผนกขายจะออกใบส่งของ/ใบกำกับภาษี เพื่อนำไปให้ลูกค้า พร้อมการส่งสินค้า	1.4 ควรนำใบรับคำสั่งซื้อมาเปรียบเทียบกับใบส่งของ/ใบกำกับภาษี เพื่อป้องกันการเปิดบิลใบส่งของ/ใบกำกับภาษีผิดพลาด
2. กิจกรรมการจัดส่งสินค้า	
2.1 แผนกขายจะส่งใบส่งของ/ใบกำกับภาษีให้แผนกคลังสินค้า เพื่อจัดเตรียมสินค้าให้แผนกขนส่งไปส่งสินค้าให้ลูกค้า	2.1 ควรจัดทำใบเบิกสินค้าให้แผนกคลังสินค้าและแผนกบัญชี เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเบิกสินค้า และบันทึกตัดสต็อก
2.2 แผนกขนส่งจะส่งสินค้าพร้อมนำใบส่งของ/ใบกำกับภาษีให้แก่ลูกค้าตามระยะเวลาที่กำหนด	2.2 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
3. กิจกรรมการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้	
3.1 แผนกบัญชีจะทำใบวางบิลส่งให้ลูกค้าเพื่อเรียกเก็บเงินจากลูกค้า	3.1 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
3.2 กรณีมีส่งคืนสินค้าทางแผนกบัญชีจะมีการเปิดใบลดหนี้ให้ทางลูกค้า	3.2 ควรจัดทำใบรับคืนสินค้า เพื่อเป็นหลักฐานการรับคืนสินค้า
3.3 มีการทำสรุปรายงานยอดขายในรูปแบบเอกสาร	3.3 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
4. กิจกรรมการรับเงิน	
4.1 เมื่อครบกำหนดชำระเงิน ฝ่ายบัญชีติดต่อสอบถามยอดจากลูกค้าหลังจากได้รับยอดเงินโอนหรือเช็คแล้วจะจัดทำใบเสร็จรับเงิน	4.1 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
4.2 เมื่อได้หลักฐานการโอนเงินหรือเช็คแล้ว ฝ่ายบัญชี	4.2 ควรจัดทำทะเบียนคุมเช็ครับ เพื่อเป็นหลักฐานในการ

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
จัดทำใบสำคัญรับและพิมพ์หลักฐานการโอนเงินหรือถ่ายหน้าเข็มนาฬิกาเป็นเอกสารแนบกับใบสำคัญรับ หลังจากนั้นจะบันทึกลงในในระบบ Excel	ตรวจสอบ ป้องกันเช็คสูญหาย
4.3 ทางบริษัทฯ ไม่ได้จัดทำรายงานชำระหนี้ ในแต่ละเดือน จะตัดหนี้ในระบบ Excel เท่านั้น	4.3 ควรจัดทำรายงานรับชำระหนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลตรวจสอบยืนยันการรับ ชำระหนี้ และกระทบยอดรายการเดินบัญชีของธนาคาร

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานระบบบัญชีสินค้าคงเหลือในปัจจุบัน

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
1. กิจกรรมการรับสินค้าเข้าคลัง	
1.1 เมื่อแผนกคลังสินค้าได้รับสินค้าจากผู้ขายจะทำหน้าที่ตรวจสอบและตรวจนับสินค้าตามใบส่งของ/ใบกำกับภาษี	1.1 ควรนำใบส่งซื้อที่มาจากเปรียบเทียบใบส่งของ/ใบกำกับภาษี เพื่อป้องกันจำนวน ราคา และชนิดสินค้าไม่ตรงกัน
1.2 ไม่มีการจัดทำรายงานรับสินค้าเข้าคลัง เนื่องจากไม่ค่อยมีการสั่งซื้อบ่อยครั้ง	1.2 ควรจัดทำรายงานรับสินค้าเข้าคลังเพื่อจะได้ตรวจสอบการรับเข้าของสินค้าย้อนหลังได้
2. กิจกรรมการจ่ายสินค้าออกคลัง	
2.1 แผนกคลังสินค้าจัดเตรียมสินค้าและตรวจนับสินค้าทางแผนกคลังสินค้าจัดสินค้านำสินค้าออกมาจากคลังแล้วส่งมอบไปยังแผนกขนส่ง	2.1 ควรนำใบรับคำสั่งซื้อมาเปรียบเทียบกับใบส่งของ/ใบกำกับภาษี เพื่อป้องกันจำนวน ราคา และชนิดสินค้าไม่ตรงกัน
2.2 ไม่มีการจัดทำรายงานจ่ายสินค้าออกจากคลัง	2.2 ควรจัดทำรายงานจ่ายสินค้าออกจากคลังสินค้าเพื่อจะได้ตรวจสอบการจ่ายออกของสินค้าย้อนหลังได้
3. กิจกรรมการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	
3.1 เมื่อถึงรอบสิ้นเดือนจะมีการตรวจเช็คสินค้าคงเหลือและรายงานไปยังแผนกบัญชีเพื่อเช็คยอด เช็คปริมาณสินค้าว่าตรงกับแผนกคลังสินค้าหรือไม่	3.1 ควรจัดทำบัญชีสินค้า เพื่อใช้ตรวจสอบรายการสินค้าที่มีอยู่ในคลังสินค้า เพื่อช่วยให้วางแผนกิจการและการสั่งซื้อ
3.2 ทางแผนกคลังจะสรุปรายการสินค้าคงเหลือให้แผนกบัญชีทราบ แต่ไม่ได้จัดทำเป็นเอกสารหลักฐาน	3.2 ควรจัดทำรายงานสรุปสินค้าคงเหลือเพื่อช่วยให้บริษัทฯ ได้ทราบถึงการหมุนเวียนของสินค้าและวัตถุดิบ ทั้งยังเป็นข้อมูลสำคัญที่จะถูกนำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนต่างๆ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานระบบบัญชีต้นทุนการผลิตในปัจจุบัน

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
1. กิจกรรมการวางแผนและดำเนินการผลิต	
1.1 เมื่อได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าจากแผนกขาย จะมีการจัดทำตารางการผลิตส่งไปที่แผนกผลิตเพื่อทำการผลิตสินค้าให้ตรงตามคำสั่งซื้อที่ได้รับ	1.1 แผนกขายควรนำใบรับคำสั่งซื้อแนบตารางการผลิตให้แผนกผลิตด้วย เพื่อเป็นการยืนยันว่ามีการสั่งซื้อผลิตจริง

การปฏิบัติงานในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน
1.2 แผนกผลิตจะเขียนรายการวัตถุดิบวัสดุสิ้นเปลือง ที่ใช้ในการผลิตให้แผนกคลังสินค้าจัดเตรียมให้ เมื่อคลังสินค้าจัดเตรียมรายการวัตถุดิบวัสดุสิ้นเปลืองเสร็จแล้วจะนำส่งให้แผนกผลิต ดำเนินการผลิตสินค้า	1.2 ควรนำใบเบิกสินค้า/วัตถุดิบ มาใช้ในการเบิกทุกครั้ง เพื่อให้นำไปคำนวณต้นทุนการผลิต
1.3 ทางแผนกคลังไม่ได้มีการจัดทำสรุปรายการเบิกวัตถุดิบ	1.3 ควรจัดทำสรุปรายการเบิกวัตถุดิบเพื่อใช้เป็นข้อมูลตรวจสอบรายการย้อนหลัง
1.4 เมื่อได้รับวัตถุดิบแล้วจะผลิตสินค้าตามออเดอร์ที่ได้รับจากแผนกขาย	1.4 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
1.5 เมื่อผลิตสินค้าได้ครบตามจำนวนแผนกผลิตจะจัดทำรายงานสรุผลิตสินค้าส่งให้แผนกที่เกี่ยวข้อง	1.5 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว
2. กิจกรรมการออนไลน์ค้าเข้าคลังและบันทึกบัญชี	
2.1 เมื่อผลิตสินค้าเสร็จเรียบร้อยจะส่งสินค้าไปเก็บที่คลังสินค้า แต่ไม่มีเอกสารหลักฐานการนำส่งเข้าคลังสินค้า	2.1 ควรจัดทำใบโอนสินค้าที่ผลิตเสร็จเพื่อบันทึกรายการและเพิ่มจำนวนสินค้าเข้าคลังสินค้า
2.2 แผนกบัญชีจะคำนวณต้นทุนของสินค้าในบัตรต้นทุน และจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องเข้าแฟ้ม	2.2 การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในแล้ว

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีซื้อและเจ้าหนี้ในปัจจุบัน พบว่าฝ่ายจัดซื้อได้รับคำขอซื้อจากฝ่ายคลังสินค้าแล้วจะทำการบันทึกคำขอเสนอซื้อวิธีการบันทึกนั้นจะเป็นเพียงการจดบันทึกเท่านั้น ไม่มีการจัดทำใบขอเสนอซื้อ ไม่มีการจัดทำใบสั่งซื้อไม่มีการบันทึกคำขอซื้อในรูปแบบเอกสาร เมื่อเลือกผู้ขายได้ตรงตามความต้องการแล้ว ฝ่ายจัดซื้อจะทำการส่งอีเมลล์และโทรศัพท์ไปยังผู้ขายเพื่อสั่งซื้อสินค้า หลังจากนั้นผู้ขายจะแจ้งวันที่ส่งมอบสินค้าให้ฝ่ายจัดซื้อทราบ และฝ่ายจัดซื้อจะแจ้งไปยังฝ่ายคลังสินค้าเพื่อให้ทราบถึงกำหนดการส่งสินค้านั้น เมื่อฝ่ายคลังได้รับสินค้าจากผู้ขายจะทำหน้าที่ตรวจสอบตรวจนับสินค้าตามใบส่งของ และเซ็นชื่อรับที่ใบส่งของ แล้วส่งเอกสารไปยังฝ่ายบัญชีเพื่อทำการตรวจสอบและจัดทำใบสำคัญจ่าย ซึ่งทางบริษัทยังไม่มีเอกสารรายงานสรุปรายการสั่งซื้อ ไม่มีการจัดทำใบรับสินค้า ไม่มีการจัดทำสรุปรายงานรับสินค้าและไม่มีการจัดทำรายงานสรุปรายการจ่ายเงิน ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิตดา ยาระณะ, ภัทพร พงศาปรมัตต์, สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์ และศิริรัตน์ สนชัย (2563) ได้ทำการศึกษา ระบบบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก: การวิเคราะห์รายกลุ่มอุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านความพร้อมของปัจจัยนำเข้า ปัญหาด้านความพร้อมของกระบวนการจัดทำบัญชี และปัญหาด้านคุณภาพของข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพระบุว่าทั้ง 3 กลุ่มธุรกิจมีปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชีและขาดการควบคุมภายในที่ดี

การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีขายและลูกหนี้ในปัจจุบัน พบว่า ฝ่ายขายรับคำสั่งซื้อจากลูกค้าผ่านทางโทรศัพท์หรืออีเมลล์เท่านั้น เมื่อให้แผนกคลังสินค้าจัดเตรียมสินค้าครบแล้ว ฝ่ายขายจะออกใบเรียกเก็บเงิน เพื่อนำไปให้ลูกค้าพร้อมการส่งสินค้า จากนั้นแผนกขายจะนำเอกสารกลับมาให้แผนกบัญชี เมื่อครบกำหนดรับชำระหนี้ ฝ่ายบัญชีจะจัดทำใบเสร็จรับเงินพร้อมรับเงินจากลูกค้า หลังจากนั้นแผนกบัญชีจะจัดทำใบสำคัญรับ ซึ่งทางบริษัทยังไม่มีเอกสารใบรับคำสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้า ใบเบิกสินค้า รายงานสรุปรายการชำระหนี้ และทะเบียนคุมเช็ครับ ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับ

การศึกษาของ ไอ้ลัดดา โอ่งกลาง (2562) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับสถาบันการเงินชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านดอนเงิน อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ผังโครงสร้างองค์กร เสนอแนะการจัด โครงสร้างองค์กรใหม่ซึ่งระบุตำแหน่งและหน้าที่ให้ชัดเจนขึ้น ประกอบด้วยด้านสินเชื่อ ด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านการ ตรวจสอบ ด้านการตลาด สำหรับผังบัญชีและรหัสบัญชี เสนอแนะผังบัญชีและรหัสบัญชีที่มีการจัดหมวดหมู่เพื่อแยก รายการให้ชัดเจน

การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีสินค้าคงเหลือในปัจจุบัน พบว่า เมื่อแผนกคลังสินค้าได้รับสินค้าจากผู้ขายจะทำ หน้าที่ตรวจสอบและตรวจนับสินค้าตามใบส่งของและลงชื่อในใบรับของ จากนั้นแผนกคลังสินค้าจะส่งเอกสารไปยังแผนก เมื่อถึงรอบสิ้นเดือนจะมีการตรวจเช็คสินค้าคงเหลือและรายงานไปยังแผนกบัญชีเพื่อเช็คยอด เช็คปริมาณสินค้าว่าตรงกับ แผนกคลังสินค้าหรือไม่ นอกจากนี้ทางบริษัทยังไม่มีเอกสารรายงานรับสินค้าเข้าคลังสินค้า รายงานจ่ายสินค้าออกจาก คลังสินค้า รายงานสรุปสินค้าคงเหลือ บัญชีสินค้า ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ มนูญยา สังฆะบาลี (2557) ได้ทำการศึกษากระบวนการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ: กรณีศึกษา บริษัท สยามวาสโก จำกัด ผลการศึกษาพบว่า บริษัทได้มีการจัดทำระบบบัญชีที่สอดคล้องกับระบบบัญชีที่ได้มีการกำหนดไว้ตามทฤษฎี แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสินค้า คงเหลือของบริษัท เป็นเรื่องของนโยบายการบริหารงานของบริษัทและเรื่องของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่ ขาดความเอาใจใส่ ซึ่งทำให้ระบบการควบคุมภายในประสบปัญหา

การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีต้นทุนการผลิตในปัจจุบัน พบว่า เมื่อผลิตสินค้าเสร็จเรียบร้อยแล้วจะส่งสินค้าไปเก็บที่ คลังสินค้า หลังจากนั้นแผนกบัญชีจะคำนวณต้นทุนของสินค้าและจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องเข้าแฟ้ม นอกจากนี้ทางบริษัท ยังไม่มีเอกสารรายงานสรุปเบิกวัตถุดิบและใบโอนสินค้าที่ผลิตเสร็จ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ฐานิ ตา บริบูรณ์ (2565) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาระบบบัญชีของบริษัทผลิตขวดน้ำดื่มพลาสติกแห่งหนึ่งในจังหวัด สมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานด้านบัญชีในปัจจุบันของบริษัทผลิตขวดน้ำดื่มพลาสติก ยังคงมี ปัญหา เนื่องจากมีพนักงานบัญชี ไม่มีประสบการณ์ในการทำบัญชี มีข้อบกพร่องในจัดทำบัญชี ที่ไม่มีเอกสารแนบประกอบ เอกสารไม่ครบ ไม่สมบูรณ์ และไม่สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ เพื่อการจัดทำบัญชีสำหรับบริษัทกรณีศึกษา นอกจากนี้ผล การศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณี โชติวุฒิปพัฒนา (2557) ได้ทำการศึกษา ระบบบัญชีต้นทุนการผลิตนัก ฟิงแก้วอ้อยมายพาราของกิจการเฟอร์นิเจอร์ ผลการศึกษาพบว่า กิจการเฟอร์นิเจอร์ ไม่ได้จัดทำระบบบัญชีต้นทุนที่ใช้ ภายในบริษัทแต่ใช้วิธีการปฏิบัติตามที่เคยปฏิบัติต่อกันมา การรวบรวมข้อมูลต้นทุนจะเก็บรวบรวมอย่างง่าย ๆ เอกสารที่ ใช้ในบริษัทกรณีศึกษา ไม่เพียงพอที่จะทำให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตของแต่ละชนิดได้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตของ บริษัทกรณีศึกษามีข้อผิดพลาด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. บริษัทกรณีศึกษาควรนำแนวทางการควบคุมภายในที่ได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร ปฏิบัติงานและมีการกำกับดูแลอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามหลักการควบคุม ภายใน เพื่อให้บริษัทมีระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. บริษัทกรณีศึกษาควรนำการใช้การควบคุมภายในด้านเอกสาร โดยการใช้แบบฟอร์มต่างๆตามระบบบัญชี ซึ่งมี ผู้ตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานของแต่ละระบบบัญชี เพื่อช่วยป้องกันความผิดพลาด เนื่องจากสามารถตรวจสอบได้ทุก ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้อง รวดเร็วและน่าเชื่อถือ เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในเชิงบริหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาแนวทางการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทผลิตและจัดจำหน่าย กลุ่มกระดาษลูกฟูกเท่านั้นจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางระบบบัญชีที่มุ่งเน้นไปที่แบบฟอร์ม เอกสาร ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้บริษัทกรณีศึกษาสามารถจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีและรายงานทางการเงินที่แสดงฐานะทางการเงินของกิจการและผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลของฝ่ายบริหารในด้านการ ควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของบริษัทกรณีศึกษาใดมิตีอื่น ๆ เช่น แนวทางการจัดการทางด้านภาษีอากร แนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการเงินบัญชี เป็นต้น เพื่อให้บริษัทกรณีศึกษาสามารถ ดำเนินธุรกิจได้อย่างถูกต้องครบถ้วนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจในการวางแผนการปฏิบัติงานต่อไปในอนาคต

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือของบริษัทกรณีศึกษาที่ดำเนิน กิจการผลิตและจำหน่ายสินค้า จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาพบว่า เพื่อให้การควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ เป็นไปตามหลักการควบคุมภายในที่เหมาะสม ผู้ประกอบการ ผู้บริหารกิจการ หรือผู้จัดการฝ่ายบัญชี จะต้องให้ ความสำคัญกับการควบคุมภายในตามระบบบัญชีทั้ง 4 ระบบที่มีความเกี่ยวข้องกับสินค้าคงเหลือของกิจการ ได้แก่ ระบบ ซื้อและจำหน่าย ระบบขายและลูกหนี้ ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ และระบบบัญชีต้นทุนการผลิต โดยแต่ละระบบบัญชี มี รายละเอียดย่อยแต่ละกิจกรรมที่ควรต้องมีการควบคุมภายในให้เหมาะสม ดังภาพที่ 2

การควบคุมภายในสินค้าคงเหลือสำหรับกิจการผลิตและจำหน่ายสินค้า

01	02	03	04
ระบบบัญชีซื้อและจำหน่าย	ระบบบัญชีขายและลูกหนี้	ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ	ระบบบัญชีต้นทุนการผลิต
<ul style="list-style-type: none"> • การขอซื้อ • การจัดส่งซื้อ • การรับสินค้าและจัดเก็บสินค้า • การจ่ายเงิน 	<ul style="list-style-type: none"> • การรับคำสั่งซื้อ • การจัดส่งสินค้า • การเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ • การรับเงิน 	<ul style="list-style-type: none"> • การรับสินค้าเข้าคลัง • การจ่ายสินค้าออกคลัง • การตรวจนับสินค้าคงเหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> • การวางแผนและดำเนินการผลิต • การโอนสินค้าเข้าคลังและ การบันทึกบัญชี

ภาพที่ 2 การควบคุมภายในสินค้าคงเหลือสำหรับกิจการผลิตและจำหน่ายสินค้า

ที่มา: สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2563)

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). *ข้อมูลจำนวนนิติบุคคลธุรกิจบรรจุกฎหมาย*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2566, จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th/>
- จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2557). *การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพลส.

- ชนิดา ยาระณะ, ภัทรพร พงศาปรมัตต์, สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์ และศิริรัตน์ สนชัย. (2563). ระบบบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก: การวิเคราะห์รายกลุ่มอุตสาหกรรม. *วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์*. 15(3): 154-173.
- ฐานิตา บริบูรณ์. (2565). *การพัฒนาระบบบัญชีของบริษัทผลิตขวดน้ำดื่มพลาสติกแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร*. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- ทีซีเอ็ม เปเปอร์บ็อกซ์. (ม.ป.ป.). *ความรู้เกี่ยวกับกล่องกระดาษลูกฟูก*. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2566, จาก https://www.thaipaperbox.com/article/knowledge_corrugated
- ธนาคารทหารไทยชนชาติ. (2566). *ttb analytics คาดปี 2566 ตลาดบรรจุภัณฑ์ไทยเติบโต 4.0%*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.ttbank.com/th/newsroom/detail/packaging-marketing-2566>
- มนัญชยา สังฆะบาลี. (2557). *ระบบการควบคุมภายในสินค้าคงเหลือ: กรณีศึกษา บริษัท สยามวาสโก จำกัด*. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). *แนวทางในการตรวจสอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/EQVA6TY45y.pdf>
- อรุณี โชติวุฒิพัฒนา. (2557). *การศึกษาระบบบัญชีต้นทุนการผลิตพนักงานเก้าอี้ไม้ยางพาราของกิจการเฟอร์นิเจอร์*. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ไอลัดดา ोंกลาง. (2562). *การพัฒนาบบบัญชีสำหรับสถาบันการเงินชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านดอนเงินอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม*. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2566, จาก <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127729/Ongklang%20Ailadda.pdf>

Translated Thai References

- Boriboon T. (2022). *Developing an accounting system for a plastic drinking water bottle company in Samut Sakhon Province*. (Master of Accountancy, Thonburi University). (in Thai)
- Chotivutthipattana, A. (2014). *Study of cost accounting system for chair backrest production. Rubber wood of furniture business*. (Master of Accounting, Sripatum University). (in Thai)
- Department of Business Development. (2023). *Information on the number of legal entities in the packaging business*. Retrieved May 24, 2023, from <https://datawarehouse.dbd.go.th/>. (in Thai)
- Ongklang, I. (2019). *Developing an accounting system for community financial institutions: a case study of Ban Don Ngoen community Chiang Yuen District Maha Sarakham Province*. Retrieved September 9, 2023, from <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127729/Ongklang%20Ailadda.pdf>. (in Thai)
- Sakhakorn, J., Henchokchaichana, N., and Srichanpetch, S. (2014). *Internal Control and Audit*. 2nd ed. Bangkok: T.P.N.Press. (in Thai)
- Sangkhabalee, M. (2014). *A Study of Inventory Control System A Case Study of Siamvasco co., ltd*. (Master of Accounting, Sripatum University). (in Thai)
- TCM paperbox. (n.d.). *Knowledge about corrugated boxes*. Retrieved October 28, 2023, from https://www.thaipaperbox.com/article/knowledge_corrugated. (in Thai)
- Thailand Federation of Accounting Professions. (2020). *Internal control for SMEs*. Retrieved May 27, 2024, from <https://www.tfac.or.th/upload/9414/EQVA6TY45y.pdf>. (in Thai)

TMBThanachart Bank Public. (2023). *tbt analytics It is expected that in 2023 the Thai packaging market will grow by 4.0%*. Retrieved May 27, 2023, from <https://www.ttbank.com/th/newsroom/detail/packaging-marketing-2566>. (in Thai)

Yarana, C., Pongsapornamat, P, Tungsrivong, S., and Sonchai, S. (2020). Accounting System of Small and Medium Enterprises in Phitsanulok Province: The Sector Analysis. *Journal of Business Economics and Communications*. 15(3): 154-173. (in Thai)